

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 26 kwietnia 2024 r.

Poz. 2534

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.161.2024

z dnia 25 kwietnia 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LV/343/2024 Rady Gminy Leśna Podlaska z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków wypłacanego członkom Ochotniczej Straży Pożarnej, w części obejmującej tytuł uchwały w brzmieniu: „wypłacanego członkom Ochotniczej Straży Pożarnej” oraz jej § 1 w brzmieniu: „członkom Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Leśna Podlaska” we wprowadzeniu do wyliczenia oraz § 1 pkt 2 w brzmieniu: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LV/343/2024 Rady Gminy Leśna Podlaska z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków wypłacanego członkom Ochotniczej Straży Pożarnej, w części obejmującej tytuł uchwały w brzmieniu: „wypłacanego członkom Ochotniczej Straży Pożarnej” oraz jej § 1 w brzmieniu: „członkom Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Leśna Podlaska” we wprowadzeniu do wyliczenia oraz § 1 pkt 2 w brzmieniu: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LV/343/2024 Rady Gminy Leśna Podlaska została doręczona organowi nadzoru w dniu 28 marca 2024 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m. in. art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233, ze zm.). W myśl art. 15 tej ustawy – w obecnie obowiązującym brzmieniu - strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1).

Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy, wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent

pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Obecne brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zostało nadane art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniającej m.in. ustawę o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 8 września 2023 r.

Bezspornie uchwała podejmowana przez Radę Gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, przyznanego Radzie w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi akt prawa miejscowego, a w konsekwencji odnoszą się do niej i muszą być spełnione wymogi obowiązujące dla tej kategorii aktów prawnych.

W § 1 uchwały postanowiono, że ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego przysługującego *członkom Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Leśna Podlaska* za każdą rozpoczętą godzinę uczestnictwa:

- 1) za udział w działaniu ratowniczym lub akcji ratunkowej (...)
- 2) za udział strażaka ratownika w szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym *organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę* (...).

W ocenie organu nadzoru w obecnym stanie prawnym brak podstaw do przyjęcia przez Radę Gminy regulacji ustalającej wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla „członków Ochotniczej Straży Pożarnej”.

Należy zaznaczyć, że upoważnienie określone w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zastąpiło delegację z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022r. poz. 2057), który stanowił, iż: „Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały”. Przepis ten został uchylony mocą art. 38 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 1 stycznia 2022r.

W obecnym stanie prawnym ustawa o ochotniczych strażach pożarnych precyzuje, że ekwiwalent pieniężny przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Właściwa rada gminy posiada upoważnienie do ustalenia nie rzadziej niż raz na 2 lata wyłącznie wysokości ekwiwalentu pieniężnego.

Zgodnie z art. 8 tej ustawy "strażakiem ratownikiem OSP" zwany jest strażak OSP, który:

- 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat,
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,
- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Pojęcie „strażak ratownik OSP” posiada zatem węższy zakres pojęciowy niż pojęcia „strażak OSP” czy też „członek Ochotniczej Straży Pożarnej”.

Powyższa argumentacja przesądza także o konieczności wyeliminowania z obrotu prawnego tytułu przedmiotowej uchwały w zakresie słów: „wypłacanego członkom Ochotniczej Straży Pożarnej”.

W ocenie organu nadzoru także § 1 pkt 2 uchwały w brzmieniu: „*organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę*” nie znajduje uzasadnienia prawnego i nie mieści się w zakresie upoważnienia udzielonego Radzie Gminy w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Zgodnie z treścią art. 3 pkt 6 tej ustawy, do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty.

Odmienne uregulowanie powyższej kwestii w uchwale podejmowanej na podstawie art. 15 ust. 2 ww. ustawy nie znajduje umocowania prawnego i nie mieści się w zakresie upoważnienia udzielonego w tym przepisie Radzie Gminy.

Jak orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 31 maja 2023 r. sygn. akt III SA/Po 48/23: „*przepisy u.OSP, w szczególności art. 15 ust. 1 i 2 u.OSP, nie upoważniają rady gminy (miasta) do uzależnienia przyznania uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego od tego, czy szkolenie organizowane jest przez PSP lub gminę. Innymi słowy, każde uczestnictwo strażaka ratownika OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, bez względu na to kto jest jego organizatorem, winno być wynagradzane ekwiwalentem pieniężnym. Oznacza to, że zaskarżona uchwała w zakresie przedmiotowym zasadniczo ograniczyła możliwość przyznania ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom OSP uzależniając prawo do niego od rodzaju podmiotu, który organizuje działania lub akcje ratownicze, szkolenia czy ćwiczenia. Z tego zatem również względu uznać należy, że istotnie narusza ona powołane przepisy prawa materialnego*”.

W ocenie organu nadzoru wykluczone jest zawężanie uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego przysługującego na podstawie przepisów ustawy.

W tym stanie stwierdzenie nieważności uchwały Nr LV/343/2024 we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Leśna Podlaska
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Leśna Podlaska